

PROTOCOL DE PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS

CR TORTOSA

PRESENTACIÓ

L'accés a l'esport és un dret reconegut a l'article 31 de la Convenció sobre els Drets dels Infants: «31.1. Es reconeix el dret de l'infant al descans i al lleure, al joc i a les activitats recreatives pròpies de la seva edat i a participar lliurement en la vida cultural i en les arts [...]».

L'esport és un vehicle magnífic per al desenvolupament personal i la transmissió de valors: ajuda a la cohesió social i a la lluita contra l'exclusió; ensenya el sentit de l'esforç personal i l'esperit de superació per assolir reptes; ensenya a saber guanyar i a acceptar les derrotes, a acceptar la companyonia o a cedir protagonisme en favor del grup. A més, és el tercer context educatiu en què infants i adolescents passen més temps després de la família i l'escola i, per tant, és un context idoni per treballar la garantia de drets a les infàncies i les adolescències.

L'entorn esportiu, és a dir, allà on es duu a terme la pràctica físicoesportiva, pot esdevenir un espai de protecció i de confiança on infants i adolescents revelin situacions violentes viscudes en altres àmbits. Hem de tenir en compte que les violències envers la infància i l'adolescència es poden donar en qualsevol àmbit i, per tant, l'entorn esportiu ha d'actuar amb la diligència deguda i posar tots els esforços i els recursos necessaris per prevenir i reparar íntegrament aquestes violències.

L'objectiu general que persegueix aquest document és dotar d'uns circuits d'intervenció. Això s'aconsegueix atorgant un lloc rellevant a la prevenció, disminuint les situacions de risc, i assegurant un codi de conducta.

JUSTIFICACIÓ

La creació i presentació d'aquest Protocol de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu es justifica amb la necessitat de tenir mecanismes que garanteixin la protecció d'infants i adolescents en la pràctica esportiva davant de situacions de violència.

L'any 2021 es va aprovar la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència (LOPIVI). Allí s'estableix en l'àmbit de l'esport la necessitat de comptar amb protocols d'actuació enfront d'indicis d'assetjament escolar, ciberassetjament, assetjament sexual, violència de gènere, suïcidi, autolesió i qualsevol altra forma de violència, i també la necessitat de comptar amb un delegat o delegada de protecció per assessorar i ajudar a aconseguir el funcionament correcte d'aquests protocols (art. 47 i 48).

En l'últim estudi sobre violència en l'àmbit esportiu presentat en el context del projecte CASES7 es presenten les dades en casos de violència interpersonal envers infants. La violència més comuna és la violència psicològica (65%), seguida de la violència física (44 %), la negligència (37 %), la violència sexual sense contacte (35 %) i la violència sexual amb contacte (20 %).

La possibilitat de crear vincles de confiança amb professionals de les activitats esportives augmenta la probabilitat que l'infant/adolescent verbalitzi situacions de maltractaments, abusos o altres violències a persones que percep com a properes i que estan en situació d'ajudar-lo. Per tant, és fonamental que les persones que estan a prop d'aquests infants i adolescents sàpiguen com s'ha d'actuar en cas de revelació de situacions de violències sexuals o altres formes de violències interseccionals i que coneguin el circuit i els recursos als quals poden recórrer.

OBJECTIUS

- ✔ Protegir als infants i adolescents que participen en les activitats fisicoesportives, i també el personal tècnic esportiu i de suport, de situacions que puguin considerar-se casos de violència.
- ✔ Prevenir les situacions de violència envers infants i adolescents i poder detectar-les fomentant la implementació de mesures de prevenció i sensibilització en l'àmbit esportiu.
- ✔ "Establir un model de convivència entre el personal tècnic i els participants menors d'edat basat en el bon tracte, el respecte als drets humans i la no violència, incorporant la prevenció de les violències com a part fonamental de la formació i intervenció professional en les activitats fisicoesportives."
- ✔ Crear la figura de delegat/da de protecció per tal de facilitar i assegurar la comunicació i la notificació amb la diligència deguda de les situacions de violència envers infants i/o adolescents garantint la seva protecció i dignitat i també la de les persones afectades.
- ✔ Disposar d'unes guies de prevenció de situacions de risc i de violència, on s'incorpori la perspectiva de gènere en les activitats fisicoesportives i el seu entorn.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

El Protocol de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu s'aplica a tot el personal, que treballin o col·laborin en l'àmbit de l'activitat física i de l'esport per a infants i adolescents.

Aquest protocol serà accessible a totes les persones que s'interrelacionen amb infants i/o adolescents, que ja estan treballant i col·laborant en les activitats físiques i esportives, i a les persones de nova incorporació, per tal que en tinguin coneixement.

MARC NORMATIU

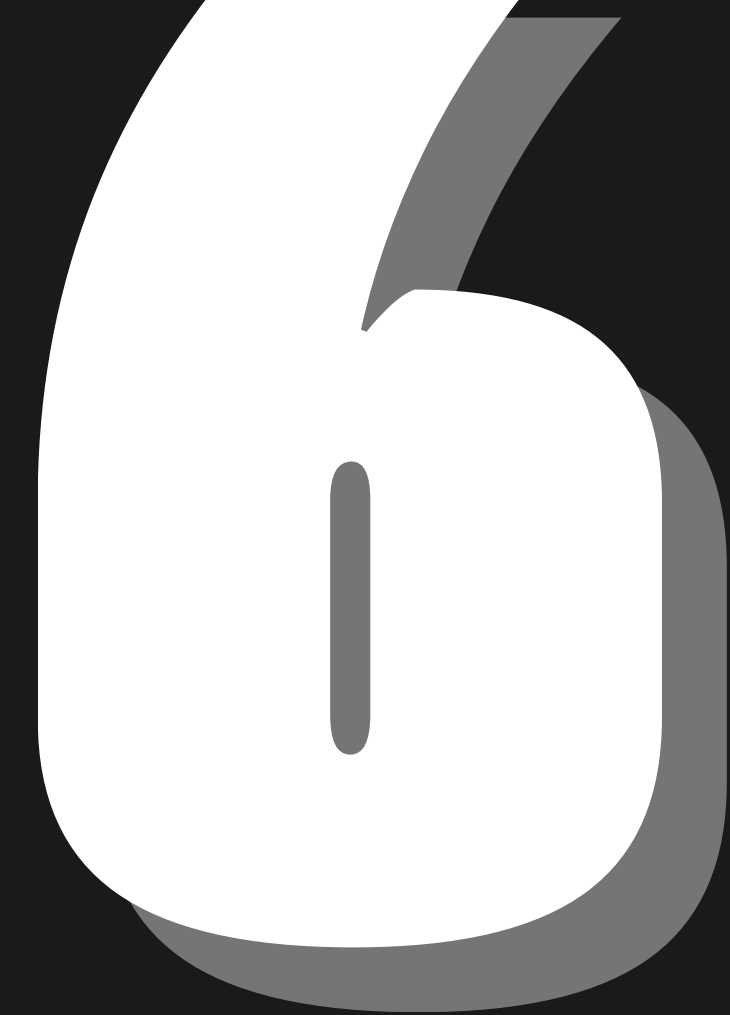
Drets dels Infants, la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència⁷¹ (LOPIVI).

Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.

Protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu.

LA REVISIÓ I ACTUALITZACIÓ D'AQUEST PROTOCOL ESTARÀ SUBJECTA A LA LEGISLACIÓ VIGENT

PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

S'entendrà per violència: el maltractament físic, psicològic o emocional, els càstigs físics, humiliants o denigrants, el descuit o el tracte negligent, les amenaces, les injúries i les calúmnies, l'explotació, les agressions i els abusos sexuals, la corrupció, l'assetjament escolar, l'assetjament sexual, el ciberassetjament, la violència de gènere, la mutilació genital, el tràfic d'éssers humans amb qualsevol fi, el matrimoni infantil, la pornografia no consentida o no sol·licitada, l'extorsió sexual, la difusió pública de dades privades i la presència de qualsevol comportament violent en el seu àmbit familiar.

Cal tenir en compte que s'ha d'intervenir davant les violències que es produeixin en l'àmbit esportiu, i també davant les que es puguin detectar amb persones menors d'edat i que s'hagin produït o s'estiguin produint en altres àmbits, com ara el familiar.

PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

El maltractament en l'àmbit familiar pot ser...

Negligència o abandonament.

Maltractament físic.

Maltractament psíquico emocional.

Agressió/sotmetiment sexual.

Explotació sexual.

Explotació laboral o inducció a la mendicitat.

Corrupció.

Sotmetiment a drogues o fàrmacs.

Violència econòmica per impagament de pensions alimentàries.

Violència vicària.

Els protocols de referència que cal considerar en aquest tipus de maltractament són:

- ✓ Protocol d'actuació entre els Departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i d'Ensenyament de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu (juliol 2016).
- ✓ Protocol marc d'actuacions contra el maltractament a infants i adolescents de Catalunya (juliol 2017).
- ✓ Protocol marc per a una intervenció amb la diligència deguda en situacions de violències masclistes (AdG novembre 2022).

PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

Violència sexual

Violència sexual sense contacte físic	Violència sexual Comportaments transgressors	Violència sexual amb contacte físic
<ul style="list-style-type: none">• Fer acudits sexistes, bromes o insinuacions de caràcter sexual• Cridar de manera que suggereixi sexualització• Preguntar sobre qüestions íntimes del cos, roba o vida privada• Fer observacions suggeridores, mirades i missatges amb contingut sexual• Fer comunicacions (trucades telefòniques, correus electrònics, etc.) de contingut sexual i de caràcter ofensiu• Ús de material pornogràfic al centre esportiu de treball o d'imatges o fotografies de contingut sexual explícit	<ul style="list-style-type: none">• Apropament inadequat• Contacte inadequat• Tocaments inadequats als entrenaments• Massatges inadequats• Convidar l'esportista individualment a casa, fer un àpat, una beguda, anar al cinema• Exhibir-se i/o masturbar-se davant la persona afectada• Pressionar, de manera insistent, per tenir trobades sexuals• Fer comentaris sexuals ofensius• Obtindre imatges de parts íntimes del cos d'una persona• Requeriments de favors sexuals, que condicionen la promoció o la permanència en el club/equip	<ul style="list-style-type: none">• Fer petons no desitjats• Fer carícies sexuals no desitjades• Mantenir contacte físic de naturalesa sexual no desitjat• Intentar fer actes sexuals no desitjats• Arraconar o perseguir algú amb proposicions o conductes sexuals• Fer actes sexuals amb penetració sense el consentiment de la víctima amb o sense coerció

La guia La violència sexual a l'esport del Consell Català de l'Esport de la Generalitat de Catalunya fa un recull explícit de les diverses manifestacions de violències sexuals que es produeixen en un contínuum de comportaments i/o accions que van des de no incloure el contacte físic a incloure'l de manera molt explícita.

Moltes d'aquestes violències es donen a causa de l'asimetria de poder. El poder es basa en la diferència d'edat, en la desigualtat per motius de gènere, de posició social, de jerarquia i, en el cas de l'esport, també en l'admiració envers aquella persona que dirigeix el futur esportiu o que és el mirall de moltes persones que voldrien estar a prop de la figura admirada.

PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

Actuacions

Lloc on ocorre la violència	Tipus de violència segons qui l'exerceix	Procediment intern de l'entitat esportiva	Procediment extern	Lloc on ocorre la violència	Tipus de violència segons qui l'exerceix	Procediment intern de l'entitat esportiva	Procediment extern
Fora del centre	<p>Intrafamiliar.</p> <p>Entorn de confiança.</p> <p>Persona desconeguda.</p>	<p>Comunicació amb la família (persona que no exerceix la violència).</p> <p>Contenció emocional a l'esportista.</p> <p>Cerca d'assessorament, si escau.</p>	<p>Acompanyament a l'hospital de referència si és necessari (mai en cotxe particular). Es pot informar la família des de l'hospital.</p> <p>Comunicar a la DGAIA.</p> <p>Notificar a forces i cossos de seguretat i a la Fiscalia de Menors.</p>	A l'entitat	Infractor/a menor de 14 anys .	<p>Comunicació amb les famílies.</p> <p>Contenció emocional a l'esportista.</p> <p>Cerca d'assessorament, si escau.</p> <p>Si el fet és un conflicte greu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reconeixement dels fets i acceptació de sanció. • Incoació d'expedient. <p>Si l'assetjament no es considera que pugui ésser constitutiu d'infracció penal, treball educatiu i possible mediació.</p>	<p>Si el fet pot ésser constitutiu d'infracció penal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Notificar-lo a forces i cossos de seguretat. • Informar la Fiscalia de Menors. <p>(Fent això la informació arriba a la DGAIA, que pot fer un treball psicoeducatiu).</p>

PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

Actuacions

Lloc on ocorre la violència	Tipus de violència segons qui l'exerceix	Procediment intern de l'entitat esportiva	Procediment extern
A l'entitat	Infractor/a major de 14 anys.	<p>Comunicació amb la família de la víctima.</p> <p>Si l'esportista que exerceix violència és menor de 18 anys, comunicació amb la seva família.</p> <p>Contenció emocional a l'esportista.</p> <p>Cerca d'assessorament, si escau.</p> <p>Si el fet és un conflicte greu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reconeixement dels fets i acceptació de sanció. • Incoació d'expedient. <p>Si l'assetjament no es considera que pugui ésser constitutiu d'infracció penal, treball educatiu i possible mediació.</p>	<p>Si el fet pot ésser constitutiu d'infracció penal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Notificar-lo a forces i cossos de seguretat. • Informar la Fiscalia de Menors.

Lloc on ocorre la violència	Tipus de violència segons qui l'exerceix	Procediment intern de l'entitat esportiva	Procediment extern
A l'entitat	Personal de l'entitat.	<p>Comunicació amb la família de la víctima (per tal que pugui iniciar el procés penal per mitjà d'una denúncia). Contenció emocional a l'esportista.</p> <p>Cerca d'assessorament, si escau.</p> <p>Tant si l'assetjament es considera que pugui ésser constitutiu d'infracció penal com si no:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prendre mesures cautelars. • Obrir expedient. 	<p>Si el fet pot ésser constitutiu d'infracció penal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Notificar-lo a forces i cossos de seguretat. • Informar la Fiscalia de Menors. <p>Activitats dutes a terme en equipaments municipals: caldrà comunicar la incidència al servei municipal d'esports.</p> <p>Activitats dutes a terme en altres equipaments: caldrà informar el gestor que correspongui. Prendre mesures cautelars.</p> <p>Obrir un expedient sancionador o disciplinari.</p> <p>Gestionar la possible situació de crisi creada per la notícia (si es dona el cas).</p>

PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

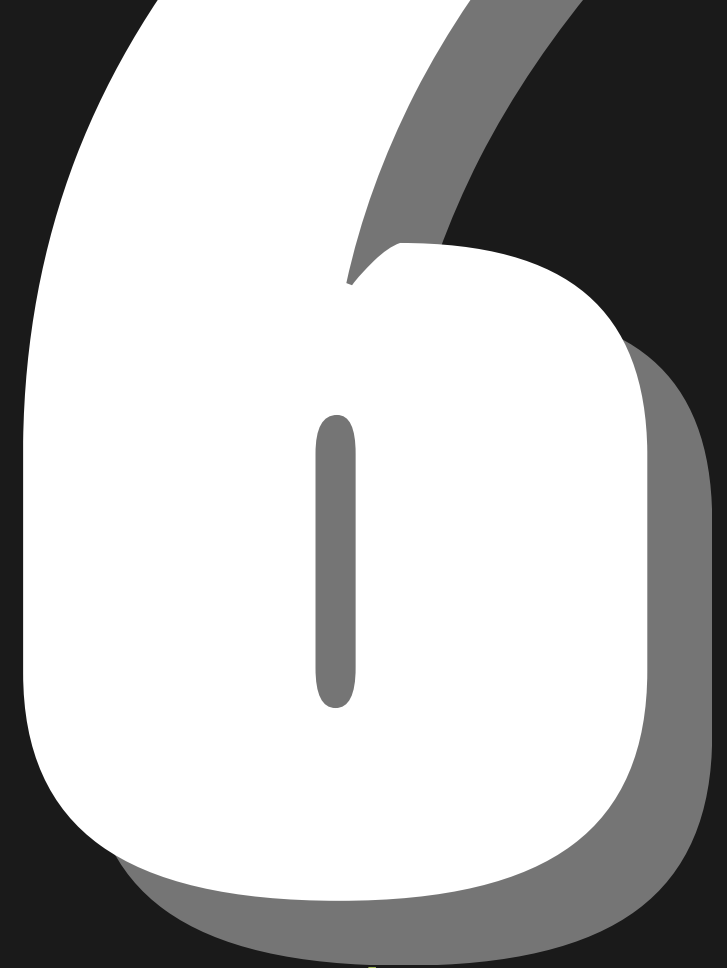
Violència sexual entre menors...

En cas que la situació de violència sexual es produeixi entre dos infants i/o adolescents, la part de notificació i d'atenció a la víctima serà la mateixa, però també caldrà considerar l'atenció que s'ha de prestar a la persona infractora.

En el moment en què qualsevol membre de l'entitat esportiva tingui coneixement d'una agressió sexual entre dos infants i/o adolescents, s'haurà de posar en contacte amb el delegat o delegada de protecció, que farà arribar aquesta informació a l'òrgan de govern de l'entitat.

S'haurà de parlar amb la família o les famílies de les persones menors d'edat afectades. Per poder intervenir amb el o la menor infractor, s'ha de notificar aquesta situació. Si les famílies no volen fer la notificació, se'ls informarà que l'entitat té l'obligació de fer-la pel fet de tenir coneixement d'un possible delicte i que, per tant, haurà d'obrir el protocol extern.

Cal tenir en compte que a partir dels 14 anys un infant té responsabilitat penal. Si l'autor és menor de 14 anys, no se li exigirà responsabilitat penal davant dels fets.

PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

Violència sexual d'una persona adulta envers infants o adolescents..

Si es produeix una situació de violència sexual o d'assetjament d'una persona adulta vinculada a l'entitat envers un infant o adolescent, la informació ha d'arribar al delegat o delegada de protecció, que informará la Direcció, la junta directiva o l'òrgan de gestió de l'entitat esportiva.

La gestió dels casos en què hi hagi implicat personal de l'entitat esportiva implicará prendre mesures de caire laboral i de comunicació a la comunitat esportiva.

La persona representant legal de l'entitat serà que ha de fer les comunicacions pertinents a:

- ✓ Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència (DGAIA).
- ✓ Forces i cossos de seguretat.
- ✓ Fiscalia de Menors.
- ✓ Família.

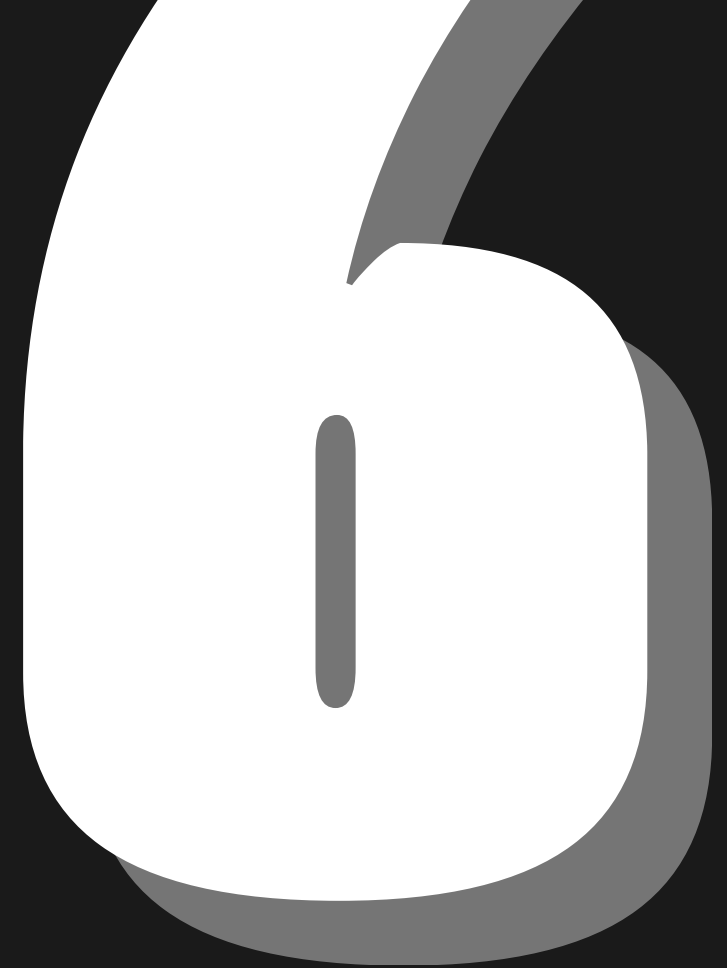
PRIMERA PART: CONCEPTUALITZACIÓ

Assetjament entre menors d'edat: Bullying

Per donar resposta a les diferents casuístiques existents en aquest tipus de maltractament, tenim en consideració el

Protocol d'actuació davant de qualsevol tipus de violència en l'àmbit educatiu.

Aquest protocol remet a altres dos que complementen les actuacions que cal dur a terme per protegir tots els infants i adolescents, inclosos els que produeixen l'assetjament o el ciberassetjament: el Protocol d'actuació amb menors de catorze anys en situacions de conflicte o comissió d'una infracció penal i el Protocol d'intervenció en cas de conflicte greu.

SEGONA PART: SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

La sensibilització de la societat envers el rebuig de la violència s'ha de dur a terme a partir d'estratègies que ajudin a conscienciar sobre els drets d'infants i adolescents i, sobretot, sobre el dret a viure sense violència. Es pot fer mitjançant la difusió dels protocols existents, amb campanyes comunicatives i cartells informatius, entre altres coses.

Les entitats que realitzen activitats físicoesportives poden actuar davant la violència des de dues perspectives: reactiva, és a dir, actuar després d'un fet, o proactiva, anticipant-se al problema i començant a treballar-lo des d'una vessant preventiva

SEGONA PART: SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

La prevenció és el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència i impedir-ne així la normalització.

La prevenció de la violència té tres nivells:

Prevenció primària

Eliminació de factors de risc, creació d'entorns segurs i promoció del bon tracte. cal revisar totes les accions que duen a terme les entitats per tal de detectar on hi poden haver riscos, tant en l'àmbit dels espais i equipaments, en les activitats físicoesportives i en l'àmbit relacional.

Prevenció secundària

Detecció i tractament primerenc. Per poder detectar casos hem de saber de què estem parlant per tal de poder aturar situacions que són inadequades i que no compleixen els estàndards del bon tracte. Importància de la formació i de la informació.

Prevenció terciària

Tractament de les víctimes i el seu entorn. L'àmbit esportiu no té competència en aquest tipus de prevenció, però és important saber quins serveis hi ha al territori que ens puguin ajudar en casos de violència i, així, trobar l'assessorament adient per a cada cas.

SEGONA PART: SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

ACTIVITAT	SITUACIÓ DE RISC POTENCIAL	ACCIONS PREVENTIVES
Ús de dades personals	Usar inadequadament les dades d'un infant o adolescent. Donar les dades o fer-les públiques.	Garantir la confidencialitat de les dades segons la llei de protecció de dades.
Fotografies, vídeos i xarxes socials	Possibilitat d'amistat per xarxes socials entre un/a entrenador/a o altre personal de l'entitat esportiva i l'infant o adolescent, o entre els mateixos grups de menors d'edat. Aquestes eines ens ofereixen possibilitats de comunicació i difusió infinites (xats, compartir imatges, compartir informació de la nostra vida privada, etc.). Cal posar el focus en el respecte del cos i l'autonomia dels menors d'edat , identificant quins usos i comportaments poden ser violents i quins no. Si se'n fa un mal ús, aquest esdevé un indicador de comportaments violents o assetjadors.	Respectar els drets d'imatge . Evitar que infants i adolescents utilitzin els telèfons personals als vestuaris i plantejar-se l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal entre persones adultes i infants i adolescents. Política clara sobre les fotos i els vídeos en les competicions esportives. Comunicar que no es poden fer fotografies dins del vestuari . Una bona prevenció també passa per educar sobre xarxes socials i intimitat.
Trucades, WhatsApp o altres tipus de missatgeria	En els grups més consolidats i autogestionats, l'ús del telèfon com a eina de comunicació és habitual. Aquest contacte no s'ha de donar per parlar de temes no relacionats amb l'activitat .	El contacte telefònic ha d'estar pactat prèviament i s'ha d'utilitzar per a temes de l'activitat i del grup. Propiciar les comunicacions grupals per sobre de les bilaterals.
Obsequis	Establir favoritismes amb determinats infants o adolescents sense motiu.	Els regals s'han de pactar prèviament (ex.: amic invisible, etc.) i cal afavorir els regals grupals per sobre dels individuals. Tractar tots els infants i adolescents per igual. Si alguna persona de l'entitat rep regals per part d'un sol infant o adolescent s'han de quedar a l'espai on es fan les activitats.
Classes, sessions o treball individuals	Situació de relació individual i íntima en espais tancats . Hi pot haver risc si es genera una relació inadequada o si es fa servir per treure informació de l'infant.	Intentar que no es facin en espais totalment tancats i sense visió des de l'exterior.
Vestidors	Possibilitat que persones no acreditades obtinguin imatges o accedeixin al vestuari.	Valorar com s'informa sobre l' entrada d'una persona responsable del grup d'infants o adolescents al vestidor .

Activitats,
descripció de
riscos i accions
preventives

SEGONA PART: SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

ACTIVITAT	SITUACIÓ DE RISC POTENCIAL	ACCIONS PREVENTIVES
Banys	Activitat realitzada per una sola persona de l'entitat esportiva, possibilitat d' aprofitar la intimitat del lavabo per a apropaments inadequats (tocaments, fotos, etc.).	Sempre que sigui possible, anar-hi amb un grup d'infants (educar per aprendre a gestionar el temps). Si és un cas d'urgència d'un sol infant, avisar una altra persona i respectar el temps lògic d'aquest espai. Si és una activitat que necessita l'ajuda d'una persona adulta, no s'ha de tancar amb baldó.
Ferides, convallescència i malalties	Vulnerabilitat en quedar-se sol amb un infant que ha de fer repòs o ha de ser atès per curar alguna ferida, vetlles per malalties, lesions, etc.	Anar al metge acompanyat d'un responsable de l'entitat . Informar els pares/mares i demanar que confirmin si permeten que els entrenadors/ores portin l'infant o adolescent al metge. Sempre que sigui possible, fer les cures amb altres infants o entrenadors/ores , (ex.: anar a la infermeria amb l'infant que s'ha fet mal i un altre company/a). En cas que s'hagi de fer repòs i que això impliqui la presència d'un entrenador/a, acordar prèviament quin criteri se seguirà per fer aquesta vetlla.
Tractaments a la sala de fisioteràpia, massatges i visites mèdiques	Hi ha el risc que el/la fisioterapeuta, massatgista, metge/essa aprofiti aquest moment per fer fotografies, tocaments (no recomanats per al tractament i no explicats al pacient o als seus pares).	Menors d'edat sempre acompanyats per pare/mare/tutor. Explicar al pacient en tot moment en què consisteix cada tractament, i també determinar protocols de tractament segons la patologia. Si no és possible, es recomana que en el moment de la intervenció hi hagi dues persones . Les portes de la sala no s'han de tancar per dins.
Sortides amb pernoctació (estades, competicions)	Moment d'intimitat i fosc que es pot donar en espais tancats , però que també es dona en espais compartits amb altres grups, etc. Hi ha risc quan es pot fer ús d'aquest moment per apartar l'infant del grup o tenir-hi contactes inadequats. Dormir una persona adulta amb els infants . Tocaments (moment de fosc i intimitat). Risc de fotografies i vídeos.	Cada infant o adolescent ha de tenir el seu llit o el seu espai per dormir. Si es fan torns d'entrenadors/ores és important intentar fer torns compartits , almenys en parelles. Fer que els torns siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guàrdies. Evitar que l'infant o adolescent dormi sol/a amb un adult/a .

Activitats,
descripció de
riscos i accions
preventives

SEGONA PART: SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

ACTIVITAT	SITUACIÓ DE RISC POTENCIAL	ACCIONS PREVENTIVES
Espai abans i després de l'horari de l'activitat esportiva	Apropament inapropiat o inadequat a l'infant amb la finalitat d'intimar-hi. Informalment es poden generar situacions d'assetjament entre grups d'iguals perquè és un espai més informal.	És important que en aquests espais sempre hi hagi almenys dues persones que acompanyin els infants i joves per tal de poder prevenir i/o actuar si es generen situacions de risc. Si s'acaba l'activitat i els infants o adolescents no són recollits pels seus tutors legals, s'avisarà la policia local. No s'ha d'acompanyar els infants o adolescents sense el permís per escrit dels pares, mares o tutors legals.
Recollida dels infants després de l'activitat esportiva	Quedar-se sol amb familiars externs sense consentiment del pare/mare/tutor legal de l'infant, que se l'enduguin fora de temps sense avisar, entre altres coses	Disposar d'un document d'autorització de recollida dels infants després de les activitats amb les inscripcions generals. Demanar prèviament un permís per escrit dels tutors legals de l'infant si hi ha algun canvi puntual. No deixar mai cap infant en mans de persones no autoritzades.
Activitats amb persones externes a l'activitat	En aquestes activitats es pot produir la participació de persones externes a l'entitat.	Garantir i estar alerta que les persones externes es limiten a fer les seves tasques, i no les pròpies de l'equip de entrenadors/ores (ex.: l'infant ha d'anar al lavabo amb un/a entrenador/a).
Activitats amb entrenadors/ores menors d'edat	Es pot donar el cas que joves assumeixin tasques d'entrenador/a i s'incorporin a l'equip de l'entitat abans de la majoria d'edat.	És important consensuar el procés d'incorporació abans de tenir entrenadors/ores menors i definir els drets i els deures que tenen perquè no hi hagi dubtes. La seva condició de menors d'edat també requereix l'autorització de pare/mare/tutor legal, entre altres

Activitats,
descripció de
riscos i accions
preventives

SEGONA PART: SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ

1-La mirada protectora del respecte i la garantia dels drets és prioritària en la relació entre el personal de l'entitat esportiva i infants i adolescents.

2-Treballar sempre que sigui possible en parelles pedagògiques.

3-Totes les activitats que es duguin a terme han de tenir una base formativa i coeducativa amb perspectiva de gènere, LGBTI+ i infància.

4-Qualsevol conversa o entrevista individual s'ha de fer en un lloc destinat a aquesta finalitat i que sigui visible des de l'exterior.

5- Respectar sempre el cos, l'autonomia física i emocional dels infants i adolescents. El contacte físic ha de ser protocol·laritzat i de guiatge per desenvolupar la pràctica esportiva.

6-Evitar el lliurament de regals i obsequis per part de figures de referència de l'àmbit esportiu , com ara fotos o altres objectes personals.

7-Evitar donar o sol·licitar dades sense el consentiment dels seus tutors legals.

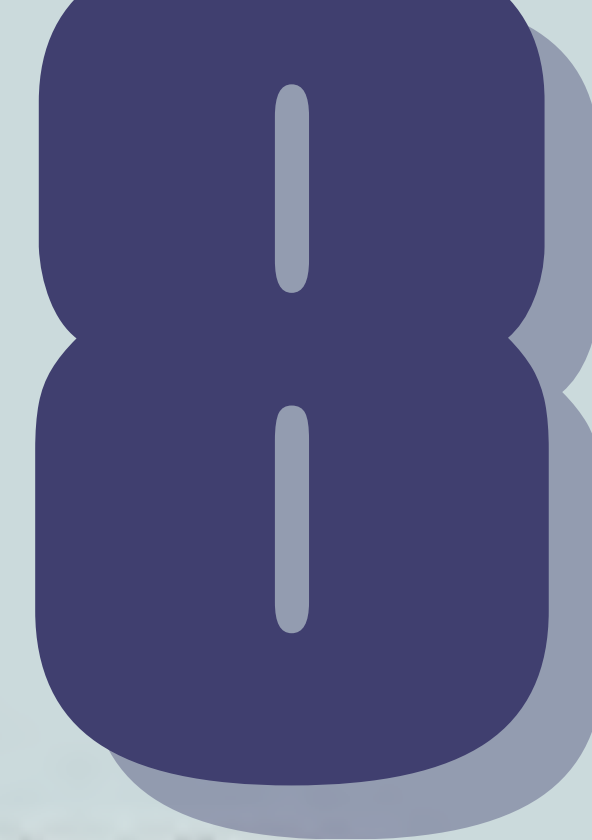
8-Informar sobre l'ús adequat de les xarxes socials.

9-Totes les autoritzacions s'han de lliurar per escrit a l'entitat.

10-Per a cada activitat, es farà una revisió dels possibles riscos i de les alternatives protectores.

Decàleg de
mesures per
minimitzar
riscos

TERCERA PART: DETECCIÓ

Les entitats esportives poden establir i donar a conèixer dues eines, accessibles tant per a les famílies dels infants i adolescents com per als esportistes, per comunicar situacions de violència:

- BÚSTIA DE PROTECCIÓ:** adreça de correu electrònic creada per recollir les comunicacions de sospita de violència.
- CANAL DE COMUNICACIÓ:** espai creat a l'espai web de l'entitat que ha de contenir el Formulari de comunicació i denúncia de situació de violència, on es pot explicar la situació.

Tots dos procediments seran gestionats pel delegat o delegada de protecció de manera confidencial, no anònima.

PRINCIPIS D'ACTUACIÓ:

- Mínima intervenció,** les persones afectades solament parlen amb el delegat/a.
- Discreció i confidencialitat.** No tothom de l'entitat ha de conèixer el cas.
- Transparència.** Comunicar el que ha passat als responsables i persones afectades.

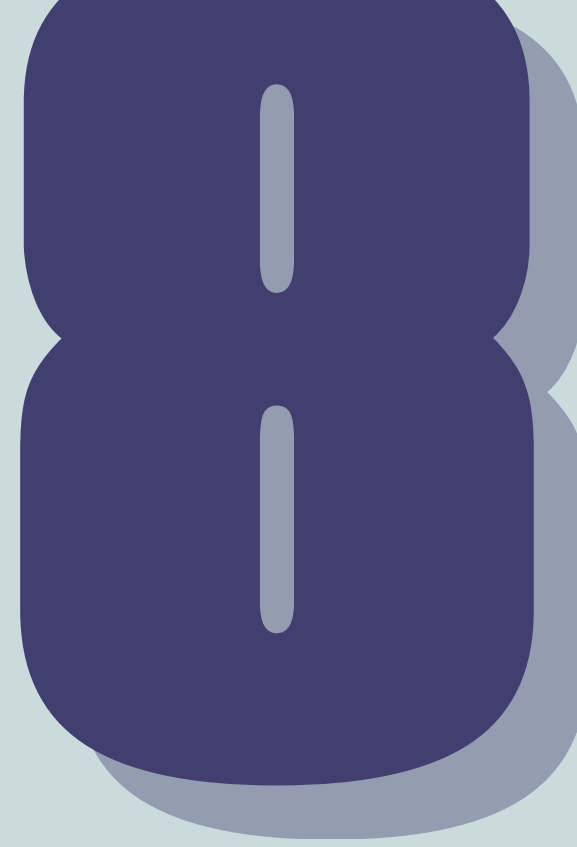
TERCERA PART: DETECCIÓ

Respostes adequades i no adequades en cas d'una revelació

- Creure la persona que ho explica.
- Mantenir la calma.
- Dir-li que la persona responsable és l'adult, la persona de major edat o la persona que hagi exercit la violència.
- Fer-li saber que tirarà endavant.
- Assegurar-se que no hagi patit lesions físiques.
- Fer una escolta activa.
- Fer-li un reconeixement positiu per haver pogut parlar i identificar els fets violents.
- Acceptar els sentiments.
- Expressar-li afecte i garantir l'acompanyament i suport.

- Negar que la violència hagi passat.
- Culpabilitzar o qüestionar la persona en relació amb la violència viscuda.
- Reaccionar amb alarma.
- Posar l'accent en el nou estatus de persona víctima.
- Sobreprotegir.

TERCERA PART: DETECCIÓ

DELEGAT O DELEGADA DE PROTECCIÓ:

ha de ser el d'una persona amb capacitat d'escolta i, al mateix temps, capaç de prendre decisions. El club l'escollirà segons les seves capacitats i formació.

FUNCIONS:

- Coordinar el treball de l'entitat en matèria de prevenció de les violències i protecció de la infància.
- Rebre les comunicacions del personal.
- Oferir una escolta activa.
- Assessorar i donar suport a l'entitat en temes de circuits, àmbit judicial, coordinacions amb serveis externs, entre altres.
- Ser la persona interlocutora amb l'administració i el sistema de protecció per demanar informació i assessorament.
- Ajudar en la presa de decisions en casos d'indicis de situacions abusives, maltractaments o altres tipus de violències que puguin patir els infants i els adolescents que participen en les activitats esportives.
- Acompanyar en el procés d'informació/ notificació de les situacions de violència que haurà de dur a terme l'òrgan de govern de l'entitat.
- Consensuar amb l'òrgan de govern de l'entitat la informació que es traspasa a les famílies en les situacions de crisi.
- Gestionar el flux d'informació amb l'exterior (mitjans de comunicació, comunicats, entre altres).
- Fer un seguiment dels casos notificats.
- Fer un informe anual de les intervencions fetes.
- Assegurar-se que les noves incorporacions de personal reben el Protocol marc de protecció d'infants i adolescents davant les violències en l'àmbit esportiu i signen el document d'acceptació.
- Gestionar la bústia de protecció i el canal de comunicació on s'ha de rebre la situació de violència envers la infància.
- Tenir les dades de contacte dels Serveis Socials del territori on està ubicada l'entitat esportiva.

TERCERA PART: DETECCIÓ

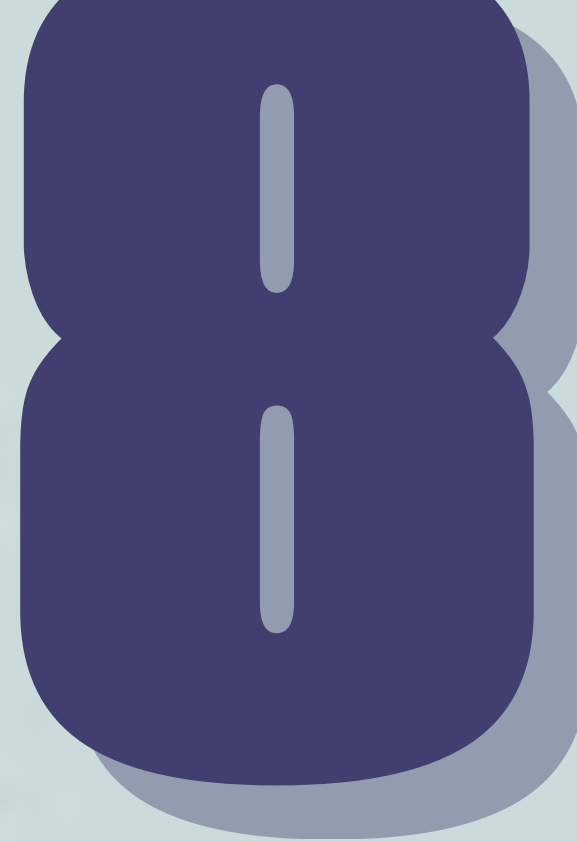
El delegat o delegada de protecció ha de canviar cada quatre anys o segons les necessitats de l'entitat. Si hi ha molta rotació de personal a l'entitat esportiva, es buscarà la manera de trobar una figura més estable. De vegades els casos de violències que es revelen, manifesten o denuncien generen molta ansietat i es fa necessària una mirada professional externa que ajudi a prendre decisions. Tenir delegat o delegada de protecció en l'entitat esportiva no significa que no es pugui buscar assessorament extern.

NOTIFICACIÓ:

Deure genèric (obligació de comunicació), que afecta a tota la ciutadania, de comunicar de manera immediata a l'autoritat competent l'existència d'indicis de violència exercida sobre infants o adolescents que assisteixen a les activitats proposades per les entitats esportives.

La llei garanteix la protecció i la seguretat de les persones que compleixen el seu deure de comunicació de situacions de violència, amb l'objectiu d'incentivar el compliment d'aquest deure.

L'àmbit esportiu segueix les directrius que marca el Protocol d'actuació entre els Departaments de Treball, Afers Socials i Famílies i d'Ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu, de juliol de 2016. És important recordar l'obligació d'informar la família. «La direcció del centre educatiu informarà la família de l'infant o adolescent de les actuacions que s'estiguin realitzant». EN EL NOSTRE CAS ENTENDREM «EL RESPONSABLE DEL CLUB»

QUARTA PART: INTERVENCIÓ

La informació sobre casos de violència que puguin estar patint o hagin patit els i les esportistes pot arribar al delegat o delegada de protecció de diverses maneres: per conversa directa amb l'infant o adolescent, per la bústia de protecció o el canal de comunicació, o per un informe recollit pel personal tècnic. En aquest primer moment es farà la contenció emocional a l'infant o adolescent i s'assessorarà el personal tècnic sobre la manera adequada d'actuar, com s'ha de recollir la informació, com no s'ha de fer preguntes a l'infant o adolescent.

S'informarà l'òrgan de govern del club per tal que tingui coneixement del cas, o perquè es pugui decidir conjuntament l'actuació que calgui dur a terme segons el tipus de violència (fer una mediació, prendre mesures cautelars, obrir expedient sancionador, posar-ho en coneixement de la DGAIA, forces i cossos de seguretat o Fiscalia de Menors, entre altres).

El delegat o delegada de protecció serà responsable de parlar amb la família de l'infant o adolescent que ha patit la violència i, si és el cas, de qui l'hagi exercit. Es valorarà la importància de la presència en aquesta reunió de la persona referent per a l'infant o adolescent, ja que serà una figura més propera per als infants i adolescents.

QUARTA PART: INTERVENCIÓ

PROTOCOL DE COMUNICACIÓ EXTERNA

L'òrgan de govern de l'entitat, juntament amb el delegat o delegada de protecció:

1. Convocarà una reunió per informar al personal del Club per informar de la situació i de l'inici de les accions a portar a terme.
2. Informarà a la família de l'esportista afectat/da.
3. Informarà del què i com a les famílies i socis/es de l'entitat.
4. Informarà als infants i/o adolescents sobre les accions que es duran a terme.
5. Si la premsa se'n fa ressò, s'escollirà un portaveu per gestionar la comunicació externa.

ANNEXOS

10

10.1 Document d'acceptació del protocol

10.2 Informe de recollida d'informació

10.3 Notificació de situació de risc o desemparament de les entitats esportives

10.4 Formulari de comunicació i denúncia de situació de violència

10.5 Document de comunicat a la Fiscalia de Menors

10.6 Serveis públics de contactes

Document d'acceptació del protocol

_____ de _____ de _____

En compliment del que s'estableix al protocol,

jo _____

amb DNI/NIE _____

en funció de les meves responsabilitats com a:

- Entrenador/entrenadora**
- Delegat/delegada**
- Especialista en l'àmbit de la salut** (metge/metgessa, psicòleg/psicòloga, fisioterapeuta, etc.)
- Membre de la junta directiva**
- Gerent**
- Director esportiu/directora esportiva**
- Personal administratiu o de serveis** (oficines, manteniment, etc.)

Signo aquest document com a comprovant d'haver llegit i de complir el que s'hi estableix.

Signants,

Persona interessada

Responsable de l'entitat

Signatura Nom i cognoms	Signatura Nom i cognoms
DNI/NIE	DNI/NIE

ANNEX 10.2

Informe tipus de recollida d'informació

Nom i cognoms de la persona que redacta l'informe:

Funció dins de l'entitat esportiva:

Relat de la informació recollida:

L'infant _____ relata que: _____

Valoro que aquesta informació és rellevant i per aquesta raó la faig arribar al delegat o delegada de protecció.

Signatura

Lloc i data

FITXA DE NOTIFICACIÓ DE SITUACIÓ DE RISC O DESEMPARAMENT INFANTIL DES DELS CENTRES I ENTITATS DE LLEURE I/O ESPORT

Identificació del cas

Data de comunicació [Feu clic aquí per escriure una data.](#) **Comunicació dirigida a:** [Trieu un element.](#)

Gravetat de la situació de maltractament Lleu¹ Moderat¹ Greu²

Tipologia de maltractament: Físic Abús sexual Emocional/psicològic

Negligència/abandonament Altres: [Feu clic aquí per escriure text.](#)

Informació

Descripció de la situació detectada, antecedents i accions dutes des del coneixement dels fets:

[Feu clic aquí per escriure text.](#)

Persona menor d'edat presumptament víctima

Cognoms [Feu clic aquí per escriure text.](#) **Nom** [Feu clic aquí per escriure text.](#) Home Dona **Data de naixement** [Feu clic aquí per escriure una data.](#)

Domicili (carrer, plaça, número i porta) [Feu clic aquí per escriure text.](#) **C.P.** [Feu clic aquí per escriure text.](#) **Municipi** [Feu clic aquí per escriure text.](#)

Telèfon 1 [Feu clic aquí per escriure text.](#) **Telèfon 2** [Feu clic aquí per escriure text.](#) **e-mail** [Feu clic aquí per escriure text.](#)

S'informa que té alguna discapacitat: Sí No

Dades del Centre / Entitat

Centre / Entitat [Feu clic aquí per escriure text.](#) Àmbit lleure Àmbit Esportiu **Municipi** [Feu clic aquí per escriure text.](#)

Adreça (carrer, plaça i número) [Feu clic aquí per escriure text.](#) **C.P.** [Feu clic aquí per escriure text.](#) **Municipi** [Feu clic aquí per escriure text.](#)

Telèfon [Feu clic aquí per escriure text.](#) **Fax** [Feu clic aquí per escriure text.](#) **e-mail** [Feu clic aquí per escriure text.](#)

Observacions i comentaris addicionals

[Feu clic aquí per escriure text.](#)

Relació de documentació annexada:

[Feu clic aquí per escriure text.](#)

Responsable de la notificació [Feu clic aquí per escriure text.](#) **Lloc** [Feu clic aquí per escriure text.](#) **Data** [Feu clic aquí per escriure una data.](#)

Formulari de comunicació i denúncia de situació de violència

Comunicació dels fets que motiven la sol·licitud d'intervenció del delegat o delegada de protecció. Aquest formulari pot estar inclòs al canal de comunicació (web de l'entitat esportiva).

SOL·LICITANT

Nom i cognoms: _____ DNI: _____

Adreça postal: _____

Adreça electrònica: _____ Telèfon: _____

Vinculació amb l'entitat esportiva: _____

DADES DE LA PERSONA RESPECTE DE LA QUAL ES DEMANA LA INTERVENCIÓ

Nom i cognoms: _____

Vinculació amb l'entitat esportiva: _____

EXPLICACIÓ DELS FETS QUE MOTIVEN LA SOL·LICITUD DE LA COORDINADORA DE BENESTAR I PROTECCIÓ

Expliqueu els fets que motiven aquesta sol·licitud i que voleu posar en coneixement del delegat o delegada de protecció.

ALTRES CONSIDERACIONS

Feu constar qualsevol altra consideració que considereu convenient.

DOCUMENTACIÓ ADJUNTA. *Adjunteu, si escau, documentació que fonamenti la petició.*

Signatura
Nom i cognoms

Lloc i data

Document de comunicat a la Fiscalia de Menors

A l'atenció de la FISCALIA

→ Barcelona	fiscalia.menors.proteccio.bcn@xij.gencat.cat
→ Tarragona	fiscalia.menors.tarragona@xij.gencat.cat
→ Girona	fiscalia.guardia.menors.girona@xij.gencat.cat
→ Lleida	fiscalia.menors.lleida@xij.gencat.cat

DADES DEL O LA MENOR D'EDAT

Nom i cognoms: _____

Data de naixement: _____ Adreça: _____

Amb qui viu: _____

Nom i cognoms del pare, mare o tutors legals: _____

SITUACIÓ DETECTADA

Descripció dels fets que han motivat la comunicació per part del centre. Cal incloure la temporalitat i la data de la detecció.

ACCIONS DUTES A TERME PEL CENTRE DES DEL CONEIXEMENT DEL CAS

Amb qui i com us heu comunicat.

CONEIXEMENT DEL O LA MENOR I FAMÍLIA. ANTECEDENTS

Si ja heu treballat amb la família prèviament, Comissió Social del centre, informació dels Serveis Socials, entre altres.

Data

Signatura del representant legal de l'entitat

Segell de l'entitat

ANNEX 10.6

- Centre d'Atenció i Gestió de Trucades d'Urgència 112 Catalunya
- Línia telefònica 116 111 Infància Respon (Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, DGAIA).
- Serveis d'intervenció especialitzada (Departament d'Igualtat i Feminisme).
- Xarxa SAI, serveis d'atenció integral (Departament d'Igualtat i Feminisme).
- Consell Català de l'Esport (Departament d'Esports).
- Unitat de Suport a l'Alumnat en Situació de Violència, USAV (Direcció General d'Alumnat. Departament d'Educació i Formació Professional).
- Oficines d'atenció a les víctimes del delictes (Departament de Justícia i Qualitat Democràtica).
- Fiscalia de Tarragona.
- Hospital de Tortosa Verge de la Cinta.

*Rem
Tortosa*

PROTOCOL DE PROTECCIÓ D'INFANTS I ADOLESCENTS

CR TORTOSA